

§ 16**Fler barn i förskola för bättre språkutveckling (SOU 2020:67)**

Remiss från kommunstyrelsen, dnr KS 2021/201

Beslut

1. Utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.
3. Därutöver anføres följande:
En kvalitativ förskola är en viktig nyckel för barns utveckling. Genom en trygg miljö, lek och lärande läggs grunden för barnens fortsatta utbildning. För utsatta barn är ofta tillgången till förskola en förutsättning för att kunna klara av grundskolan och gymnasiet. Utredningen har, precis som förvaltningen påpekar, många intressanta och bra förslag för att få fler barn att gå i förskola, med fokus på bättre språkutveckling. Vad gäller obligatorisk förskola från fem års ålder så har partierna i majoriteten olika uppfattningar på riksnivå.

Ärendet

Förvaltningen anmälde ärendet i ett tjänsteutlåtande från den 29 mars 2021, dnr 1.6.1-2241/2021.

Kommunstyrelsen har remitterat "Fler barn i förskola för bättre språkutveckling" (SOU 2020:67) till utbildningsnämnden för yttrande. Utredningen presenterar ett antal förslag för att öka deltagandet i förskola. Bland annat föreslås att kommunerna ska vara skyldiga att erbjuda barn som har behov av förskola för deras språkutveckling plats i förskola vid tre års ålder, utan att vårdnadshavarna ansökt, så kallad direktinskrivning. Vidare föreslår utredningen obligatorisk förskola från 5 års ålder. Utredningen lämnar även förslag för att öka antalet förskollärare och barnskötare.

Förvaltningen är positiv till inriktningen för betänkandet och instämmer i flera av förslagen. För en del av förslagen finns behov av att vidareutveckla genomförbarheten. Det finns exempelvis utmaningar i hanteringen i och med obligatoriet för kommuner att erbjuda vissa barn direktinskrivning. Förvaltningen ser även ökade kostnader i och med förslaget om obligatorisk förskola från 5 år. Förvaltningen anser också att statsbidraget för karriärsteg bör omfatta även förskollärare i

förskoleklass samt invänder mot att kommunerna ska hantera statsbidraget för de fristående förskolorna. Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner tjänsteutlåtandet och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom förskoleavdelningen, i samverkan med avdelningen för ekonomi och styrning, avdelningen för utveckling och samordning samt avdelningen för personal och kompetensförsörjning.

Ärendet har behandlats av den fackliga samverkansgruppen den 13 april 2021. Ärendet har även behandlats av utbildningsnämndens råd för funktionshinderfrågor vid sammanträdet den 14 april 2021.

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden beslutar att överlämna förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen, samt att beslutet justeras omedelbart med anledning av svarstiden på remissen.

Yrkande

Isabel Smedberg Palmqvist (L), Sophia Granswed Baat m.fl. (M), Richard Åkesson (MP), Claes Nyberg (C) och Nike Örbrink (KD) framlade ett eget gemensamt förslag till beslut och yrkade bifall för detta:

Förslag till beslut

- Att godkänna förvaltningens förslag till beslut
- Att därutöver anföra följande

En kvalitativ förskola är en viktig nyckel för barns utveckling. Genom en trygg miljö, lek och lärande läggs grunden för barnens fortsatta utbildning. För utsatta barn är ofta tillgången till förskola en förutsättning för att kunna klara av grundskolan och gymnasiet. Utredningen har, precis som förvaltningen påpekar, många intressanta och bra förslag för att få fler barn att gå i förskola, med fokus på bättre språkutveckling. Vad gäller obligatorisk förskola från fem års ålders så har partierna i majoriteten olika uppfattningar på riksnivå.

Beslutsgång

Ordföranden ställde det gemensamma förslaget från (L), (M), (MP), (C) och (KD) mot förvaltningens förslag och förklarade sig finna att nämnden beslutat i enlighet med ordförandens yrkande.

Reservation

Tina Kratz m.fl. (V) och Martin Westmont (SD) reserverade sig mot nämndens beslut till förmån för förvaltningens förslag.

Särskilda uttalande

Kadir Kasirga m.fl. (S) och Tina Kratz m.fl. (V) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Den statliga utredningen *Fler barn i förskolan för en bättre språkutveckling* är mycket välkommen. De frågeställningar som utredningen adresserar är i hög grad aktuella för Stockholms stad. Särskilt med tanke på den stora variationen i inskrivningsgrad i förskolan stadsdelarna emellan och de bristande språkkunskaperna hos sexåringar som stadens ytterförorter.

Ett ökat deltagande bland barn i åldern 3-5 i förskolan och ett stärkt arbete för barnens språkutveckling i svenska är en viktig målsättning för att öka likvärdigheten och för att ge alla barn goda förutsättningar att lyckas i skolan. Bristande språkkunskaper i förskoleklass följer ofta med långt upp i åldrarna och har negativ påverkan på kunskapsresultaten.

I breda drag ställer vi oss positiva till förvaltningens svar på de förslag som utredningen föreslår. Vi skulle dock vilja lyfta några särskilt viktiga punkter i utredningen:

- Ett ökat ansvar för kommunerna att arbete uppsökande för ett ökat deltagande i förskolan.
Den här frågan är oerhört viktig och staden gör redan ett initierat arbete för att nå fler barn som inte går i förskolan. Vi anser att förslaget om att direktinskrivning för barn till nyanlända till en språkförskola från tre års ålder skulle kunna vara en väg att gå, men det förutsätter dock ett ordnat system där både tillräcklig kapacitet och rätt kompetens behöver beaktas.
- Förskolan ska bli obligatorisk från 5 års ålder.
Vi ställer oss positiva till det här förslaget då det ökar alla barns möjlighet till utbildning. Förskolan har likt skolan ett kompensatoriskt uppdrag och tidiga insatser för de barn som har ett särskilt behov av stöd eller för barn med sämre

kunskaper i Svenska ger bättre förutsättningar för att lyckas i skolan.

- Fler förskollärare och barnskötare i förskolan.
Vi delar förvaltningens bild av att vid ett eventuellt införande av förste förskolelärare bör det inte begränsas till socialt utsatta områden utan bör gälla för alla förskolor. En stärkt kompetensutveckling och en bättre utbildning för barnskötare gällande barns språkutveckling ser vi också positivt på. Språket är nyckeln till inlärning och det gäller alla barn oavsett bakgrund.

Martin Westmont (SD) anmälde ett särskilt uttalande enligt nedan:

Utredningen lämnar ett antal förslag som syftar till att öka deltagandet i förskolan. Vi anser att det är bra att man börjar ta dessa frågor på ett större allvar och att de åtgärder som föreslås är steg i rätt riktning. Förändringen innebär dock merkostnader för Stockholms stad och vi delar förvaltningens ståndpunkt om att dessa merkostnader bör kompenseras av staten. Sverigedemokraterna har under väldigt många år påpekat vikten av att goda kunskaper i det svenska språket är en grundförutsättning för en fungerande och givande skolgång. Att barn i tidig ålder kommer i kontakt med en god undervisning i svenska är viktigt för att bli en del av det svenska samhället och sedermera känna en samhörighet till det.

Protokollsutdraget expedierat till:

KF/KS: kansli

Förskoleavdelningen, avdelningen för ekonomi och styrning, avdelningen för utveckling och samordning samt avdelningen för personal och kompetensförsörjning.